

Lidingö 9 april 2010

Yttrande över det s.k. bergtunnelalternativet för Södra huvudleden

Inledning

Naturskyddsföreningen i Lidingö har tagit del av Lidingö stads information om det s.k. bergtunnelalternativet för Södra huvudleden.

I samrådsversionen av Översiktsplan 2011 (s. 19) beskriver kommunen följande vision för Lidingö – hälsans ö:

- På Lidingö ges människor förutsättningar för en god hälsa.
- Lidingö erbjuder en kreativ miljö för människor och företag.
- Lidingö är en del av Stockholmsregionen och klarar balansen mellan utveckling och miljö.
- Lidingö har Sveriges bästa skolor.
- På Lidingö känner man trygghet i livets alla skeden.

Vidare anger kommunen som strategiska mål:

- Lidingöborna upplever största möjliga valfrihet.
- Stadens verksamhet baseras på ett kundfokus och utgår från Lidingöbornas behov och önskemål.
- Lidingö stad har en så liten miljöpåverkan som möjligt och ger Lidingöborna förutsättningar för kloka miljöval.
- Lidingö stad förnyas sig kontinuerligt för att skapa största möjliga nytta för Lidingöborna.
- Lidingö stad hushållar effektivt med skattebetalarnas pengar.

I yttrandet över översiktsplanen ansåg Naturskyddsföreningen det självklart att även Lidingös nya översiktsplan skall genomsyras av miljöengagemang och medvetenhet om bl.a. klimatproblemen. Härigenom skulle de strategiska mål som angavs inledningsvis i översiktsplanen kunna uppfyllas. Vi kunde emellertid inte finna att någon av framtidsbilderna skulle kunna bidra till en sådan utveckling och kunde därför inte godkänna något av de tre alternativen till ny översiktsplan.

När det gäller Södra huvudleden ansåg föreningen i sitt yttrande bl.a. att utredningens förslag stred mot fullmäktiges tidigare antagna riktlinjer i Lokal Agenda 21 om minskning av transporter och bilresor. Vi ansåg också att – om antalet bilar per invånare beräknas öka fram till år 2025 – kommunen skall motverka, och inte främja, en sådan inriktning. Genom att uppmuntra och underlätta gående och cyklande skulle Lidingö enligt vår mening även kunna uppnå viktiga mål för såväl folkhälsa som miljö och transporter och samtidigt främja sociala kontakter mellan invånarna. Vi var också av den uppfattningen att – om hänsyn togs till kostnader för förlusten av biologisk mångfald och intrång i naturområden – den samhällsekonomiska förlusten av den nya vägen skulle bli ännu större än den beräknade. Sammanfattningsvis ansåg Naturskyddsföreningen att inget av alternativen var miljömässigt

och samhällsekonomiskt försvarbart. Mer resurser borde i stället läggas på förbättring av kollektivtrafiken och gång- och cykelvägar i kombination med planskilda korsningar mellan väg och Lidingöbanan. Sammanfattningsvis ansåg föreningen att Lidingö skall avstå från nya större vägbyggen som utbyggnad av Södra huvudleden och i stället utveckla de allmänna kommunikationerna till ett mer säkert, bekvämt och framför allt miljömässigt alternativ till bilismen. Vår uppfattning kvarstår.

Synpunkter

Den information om byggande av en bergtunnel som gavs i Stadshuset den 10 mars 2010 och det material som är tillgängligt i övrigt är enligt vår mening alltför ensidigt inriktat på de tekniska och ekonomiska konsekvenserna av en tunnel. Dessa konsekvenser är givetvis nog så viktiga men det är förvånansvärt hur litet utrymme som ges åt det större perspektivet på ökande biltrafik och åt den påverkan en tunnel kommer att ha på luftmiljö, natur och djurliv både under anläggningstiden och när tunneln är i bruk. Vid informationsmötet var detta frågor som förbigicks med så gott som total tystnad, vilket vi beklagar.

Eftersom den information som i dag står till buds enligt vår mening är både begränsad och bristfällig är det svårt, för att inte säga omöjligt, att i sak ta ställning till den påverkan en tunnel kommer att ha på närmiljön i stort. Med en tunnel kommer givetvis vissa problem att lösas, men när det gäller övrig påverkan kvarstår alltför många frågor obesvarade. Hur många invånare beräknas utnyttja tunneln? Hur underlättas framkomligheten, bl.a. i form av kortare körtider och trafiksäkerhet? Hur påverkar tunneln boendemiljön i stort, framför allt barnens säkerhet och möjligheterna till rekreation och gång- och cykeltrafik? Vilken inställning har den yngre befolkningen? Hur många bostadsfastigheter kommer att påverkas, främst av buller, sämre luftkvalitet och andra miljöstörningar? Hur många fastigheter måste exproprieras och till vilken kostnad?

Vad vi har förstått är det fråga om mycket omfattande sprängningsarbeten med transporter av schaktmassor endast i en riktning ut ur tunneln. Detta förfaringssätt kommer rimligtvis att förlänga anläggningstiden och öka kostnaderna. Vilken blir miljöpåverkan under själva anläggningstiden, bl.a. av sprängningsarbeten och bortforsling av schaktmassor? Hur påverkas de allmänna kommunikationerna under arbetenas gång? Om Lidingöbanan måste ersättas av bussar, enligt uppgift under 3-4 år, kommer luftmiljön givetvis att påverkas i hög grad. Kommer detta att undersökas?

Vi har givetvis ingen annan uppfattning än Lidingö stad om vikten av snabba och säkra kommunikationer på ön och till Stockholm. Men till skillnad från kommunledningen anser vi att en kommun som tar det ansvar för framför allt miljön som riksdag och regering har fastslagit och som också kommer till uttryck i stadens framtidsvisioner och strategier inte i så hög grad som det nu är fråga om bör satsa på en utbyggnad av vägnätet. Vi vet i dag att större och fler trafikleder också alstrar mer fordonstrafik, och genom Södra huvudleden kommer biltrafiken att främjas och möjligheten att nå uppsatta miljömål, framför allt klimatmålet, därmed att i hög grad försvåras. En ökande biltrafik är inte någon naturlag, men en ansvarsfull och framsynt kommunledning har givetvis stora möjligheter att motverka en sådan utveckling. **Vi anser därför att kommunen - i stället för stora och dyra satsningar på vägnätet – bör utarbeta en strategi med åtgärder för minskad biltrafik och alternativa färdssätt.** Med väl utbyggda och effektiva allmänna kommunikationer skulle Lidingö stad åtminstone närma sig redan uppsatta miljömål.

Sammanfattning

Som föreningen framförde i sitt yttrande över Södra huvudleden anser vi att Lidingö bör avstå från nya större investeringar i vägbyggen och i stället utveckla de allmänna kommunikationerna till ett säkert, bekvämt och framför allt mer miljömässigt alternativ till bilismen. Mer resurser bör läggas på förbättring av kollektivtrafiken och av gång- och cykelvägar i kombination med planskilda korsningar mellan väg och Lidingöbanan. Det är därför glädjande att en upprustning av Lidingöbanan nu ser ut att bli verklighet. Men kommunledningen bör framför allt avvakta med större investeringar på vägutbyggnad till dess satsningarna på kollektivtrafiken är genomförda och deras effekt på privatbilismens omfattning kända.

Naturskyddsföreningens synpunkter på anläggandet av Södra huvudleden kvarstår, och kommunens planer på en bergtunnel gör vår inställning än mer välgrundad.

Med vänlig hälsning

Helena Klangemo / vice ordförande Naturskyddsföreningen Lidingö